

ÚSTAV PRO ODBORNĚ TECHNICKÉ ZJIŠŤOVÁNÍ
PŘÍČIN LETECKÝCH NEHOD
Beranových 130
199 01 PRAHA 99

Č.j.: 200/05/ZZ

Výtisk č. 1

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA

**o odborném zjišťování příčin pozemní nehody
letadla Zephyr R 582
poznávací značky OK-EUY 05
na letišti Znojmo
28.5.2005**

Praha
srpen 2005

A) Úvod

název provozovatele: fyzická osoba
výrobce a model letadla: ATEC v.o.s., ZEPHYR R582
poznávací značka: OK-EUY 05
místo: letiště Znojmo
datum a čas: 28.5. 2005, 08:05 (všechny časy jsou UTC)

B) Informační přehled

Dne 30.5. 2005 ÚZPLN obdržel od AČR oznámení poškození kabiny ULL ZEPHYR, poznávací značky OK-EUY 05, proudem vzduchu od rotoru vojenského vrtulníku AČR Mi-24V (Mi-24) přistávajícího na letišti Znojmo (LKZN), kde se v rámci akce organizované Policií ČR „Den dětí s policií“ uskutečnila ukázka činnosti složek IZS ČR a letové činnosti vrtulníku Mi-24. Při letu v rámci ukázky pilot vrtulníku Mi-24 přistával na vyhrazeném místě části provozní plochy letiště do blízkosti stojícího letadla OK-EUY 05. Proud vzduchu utřhl a poškodil neuzamčený kryt kabiny letadla OK-EUY 05. Majitel letadla událost ohlásil technikovi LAA ČR, který byl přítomen na letišti. Na základě oznámení bylo zahájeno odborné zjišťování příčin události, která byla kvalifikována jako pozemní nehoda.

Příčinu události zjišťovala společná komise ÚZPLN a AČR:

Předseda komise: Ing. Stanislav Suchý
Člen komise: plk. Ing. Ivan Skala (IMO)

Závěrečnou zprávu vydal :

ÚSTAV PRO ODBORNĚ TECHNICKÉ ZJIŠŤOVÁNÍ PŘÍČIN LETECKÝCH NEHOD
Beranových 130
199 01 PRAHA 99

dne 16. srpna 2005

C) Hlavní část zprávy obsahuje:

- 1) Faktické informace
- 2) Rozbory
- 3) Závěry
- 4) Bezpečnostní doporučení
- 5) Přílohy (u výtisku č. 1, uloženém v archivu ÚZPLN)

1 Faktické informace

1.1 Průběh události

Dne 28.5. 2005 provedl v 07:40 pilot letadla OK-EUY 05 vzlet z letiště LKZN k letu po okruhu a v okolí Znojma s plánovaným přistáním na letišti LKZN. V 07:50 vzletl z LKZN k ukázce vrtulník Mi-24. Pilot letadla OK-EUY 05 dostal před přistáním od dispečera AFIS informaci, aby urychleně přistál kvůli návratu vrtulníku Mi-24. Po přistání pilot letadla OK-EUY 05 pojížděl k okraji provozní plochy, aby opustil prostor v blízkosti RWY, kde očekával ukázkou vrtulníku. Zaregistroval přitom, že vrtulník Mi-24 již nad letištem provádí ukázkou. Po vypnutí motoru vystoupil a kryt kabiny zůstal otevřený. Pilot letadla OK-EUY 05 předpokládal, že s letadlem vzápětí uskuteční další let jiný pilot nebo letadlo společně odtlačí k ostatním letadlům. Uviděl však, že vrtulník Mi-24 se od RWY přemísťuje směrem k místu před diváky a přibližuje se tak do blízkosti jeho letadla. Rychle zavřel kryt kabiny, nestačil jej však již zajistit v zavřené poloze. Vrtulník Mi-24 přistál v 08:05 v blízkosti letadla OK-EUY 05. Pilot letadla OK-EUY 05 se přitom snažil vahou svého těla zabránit pohybu letadla vlivem působení vzdušného proudu od rotoru přistávajícího vrtulníku Mi-24. Kryt kabiny OK-EUY 05 se náporu vzduchu nadzvedl a odtrhl. Přitom došlo k poškození krytu a trupu v místě uchycení krytu kabiny.

1.2 Zranění osob

Zranění	Posádka	Cestující	Ostatní osoby (obyvatelstvo apod.)
Smrtelné	0	0	0
Těžké	0	0	0
Lehké/bez zranění	0/1	0/0	0

1.3 Poškození letadla

Kryt kabiny byl zničen, plechové uchycení krytu a trup v místě uchycení byly deformací poškozeny.

1.4 Ostatní škody

NIL

1.5 Informace o osobách

1.5.1 Pilot letadla OK-EUY 05, věk 24 let, držitel platného pilotního průkazu pilota ULLa. Měl platnou zdravotní způsobilost. Celkem nalétal 105 h 30 min. Na typu nalétal celkem 75 h 25 min.

1.5.2 Pilot vrtulníku Mi-24, věk 41let, držitel platného průkazu výkonného vojenského letce. Měl platnou zdravotní způsobilost. Celkem nalétal 1790 h. Na typu Mi-24 nalétal celkem 1490 h.

1.6 Informace o letadle

Typ a model: Zephyr R582
Poznávací značka: OK-EUY 05
Výrobce: ATEC v.s.o. Libice n. Cidlinou
Výrobní číslo: 020/99

Technický průkaz: platný do 1.5.2007
Celkový nálet: 162 h
Motor: Rotax 582

1.7 Meteorologická situace

Podle záznamu dispečera AFIS bylo dne 28.5.2005 v době události na letišti LKZN skoro jasno a přízemní vítr ze směru 250° do 7 kt.

1.8 Radionavigační a vizuální prostředky

NIL

1.9 Spojovací služba

Spojení mezi letadly probíhalo na frekvenci AFIS 130,6 MHz.

1.10 Informace o letišti

Na letišti LKZN pořadatel akce vymežil hranice prostoru, kde se mohli volně pohybovat návštěvníci akce páskou podél provozní plochy. Pro účely přistání a vzletů vrtulníku Mi-24 byla vyhrazena plocha západně od hangáru.

1.11 Letové zapisovače a ostatní záznamové prostředky

NIL

1.12 Popis místa nehody a trosk

Letadlo OK-EUY 05 stálo na okraji provozní plochy letiště mimo organizátorem vymezenou parkovací plochu. Vrtulník Mi-24 přistál ve vzdálenosti 30 m od stojícího letadla OK-EUY 05.

1.13 Lékařské a patologické nálezy

NIL

1.14 Požár

NIL

1.15 Pátrání a záchrana

NIL

1.16 Testy a výzkum

NIL

1.17 Informace o provozních organizacích

NIL

1.18 Doplnkové informace

NIL

1.19 Způsoby odborného zjišťování příčin

Při odborném zjišťování příčin bylo postupováno v souladu s předpisem L13.

2 Rozbory

2.1 Pilot letadla OK EUY 05 zastavil a vystoupil z letadla mimo vymezenou parkovací plochu v prostoru, ze kterého vzlétl vrtulník Mi-24 a kde, v souladu s vydanými pokyny před konáním akce, měl vrtulník Mi-24 po ukončení ukázky opět přistát. Pilot letadlo nepřemístil do dostatečné vzdálenosti od místa, ze kterého během akce probíhal letový provoz vrtulníku Mi-24. Pořadatel akce ani dispečer AFIS na vzniklou situaci nereagovali. Pilot sám nestihl omezit pohyb letadla vlivem působení rotorového proudu přistávajícího vrtulníku Mi-24 a současně zabránit nadzvednutí a odtržení krytu kabiny.

2.2 Pilot vrtulníku vyčkal s přistáním až viděl letadlo OK-EUY 05 po přistání a pojíždět směrem k okraji plochy letiště. Když pokračoval přemístěním ve visu na vyhrazené místo před prostorem pro diváky, nesledoval již pozorně dění nalevo od vrtulníku a místa, kde zastavilo letadlo OK-EUY 05. V průběhu přistání pilot vrtulníku zaměřil pozornost na dostatečnou vzdálenost od osob pohybujících před vrtulníkem a od kusu pásky, kterou strhnul proud vzduchu.

3 Závěry

3.1 Komise dospěla k následujícím závěrům:

- Piloti obou letadel měli odpovídající kvalifikaci a způsobilost;
- Pilot letadla OK-EUY 05, vzhledem k jemu známým okolnostem uspořádání provozní plochy letiště a letového provozu na LKZN, ponechal letadlo stát příliš blízko místa, kam vrtulník Mi-24 přistával.
- Pilot vrtulníku Mi-24 v průběhu přemístování na místo přistání nepřiměřeně spoléhal, že působení rotorového proudu neohrozí poblíž stojící lehké letadlo.

3.2 Příčinou poškození letadla OK-EUY 05 byla neopatrnost ze strany pilota letadla OK-EUY 05 i pilota vrtulníku Mi-24, a nedostatečná koordinace letového provozu ze strany pořadatele akce a dispečera AFIS.

4 Bezpečnostní doporučení

4.1 Opatření ponechávám na rozhodnutí provozovatele letadla.

V Praze dne . srpna 2005